

احمدظاهر! همیشه جاودان

در وسط دره زیبای پغمون، در دفتر تفکر پندراری داستانم، یک کاخ زیبا و فوق العاده خوش منظر، بالای کوهی سر بلند و باشکوه در میان باغ انبوی از درختان میوه و صنوبر و کاج با گلخانه های متعدد از هزار ها فرسخ می درخشد. پای کوه نیز رودخانه ای آبی رنگ، پر از آب حیات گسترده شده است... نسیم ملايم و مهربان با عشوه گری که هر از گاه می وزد، نغمه خوانی انواع پرندهگان، آسمان بی ابر و هوای همیشه گوراء، آب زلال حیات، این کاخ را به محلی شگفت انگیز و جادویی مبدل کرده اند. منظره کاخ از نقطه نظر یک معمار به سبک و اسلوب ماورایی و فاقد هرگونه عیبی میباشد اما از دید یک رمان نویس و یا نقاش، زیبایی عجیب انگیزی دارد، انگار که جلوه اش گرم و دوستانه و رومانتیک است.

این کاخ با گنبد ها و منار های بزرگ و ستون های سنگی خود، از پس صنوبر های سیمین سر به فلک کشیده، هر بار که مردم نگاهش میکنند به یاد آهنگ های عاشقانه می افتد. هزار حیف که در توصیف زیبایی های طبیعت مهارت ندارم و گرنه، منظره دلپسند کاخ و باغ را و همچنین مقبولی آفتاب و مهتاب را که انوار دلاؤیز و محبت آمیز شان را از پس کوه ها و ابر های سفید رنگ و از هم گسیخته، بر جنگل و کاخ پاشیده است... و هم خش خش آرام درخت ها و نغمه خوانی بلبلان و صدای ملايم امواج رودخانه برای شما توصیف می کردم. واقعاً طبیعت خیلی دلپذیر و خیال انگیز است... این کاخ سحر امیز به احمدظاهر همیش جاویدان تعلق دارد، بی وجودش! این کاخ سر به فلک را نمی توانیم در نظر مان مجسم کنیم، بی او! ترانه های عاشقانه محال بود که کامل باشد.

هیاهوی رودخانه و زمزمه درخت ها خود به خود گوش نواز و دلنژین است اما وقتی صدای احمدظاهر با آن هیاهو و زمزمه درمی آمیزد، کاخ و رودخانه و باغ به بهشت زمینی مبدل می شود.

دوستان گرامی! می خواهم در ارتباط خصوصیات عالی و دلپسند احمدظاهر همیشه جاودان! چند نکته برای شما بنویسم :

احمدظاهر دائماً صریح و بلند و مصمم سخن میگفت و عقیده خود را بی پرده به همه کس اظهار می داشت. وی مهربان و شجاع و جوان مرد و بلند همت و مظاهر بخشایش بدی ها و عشق و محبت به همنوعان خود بود. مردم و رجال مهم به وی لطف و محبت داشتند. خوش مشربی و تشریفات با اشراف و درباریان در نظرش پست و نفرت انگیز جلوه میکرد و کوشش میکرد از معاشرت با آنها اجتناب ورزد. وی برای مردم افغانستان بویژه کابل محبوبترین و مهربانترین و شادمانترین و عاقلترین و بلند همت ترین مرد عجیب و خوش مشرب بود و از آداب و رسوم قدیم پیروی میکرد، کیسه او چون در برابر همه کس کشوده میشد، پیوسته خالی بود، خلاصه هیچ چیز و هیچ کس و هیچ جمعیتی از او جواب ردنمی شنید. همینکه در جای خود روی دوشک و یا کوچ می لمید او را دوستانش محاصره میکردن و به گفتگو و مزاح می پرداختند. هر جانزا میشد او تنها بالخند مهرآمیز خود و با بیان لطیفه طرفین جدال را آشتم میداد.

مهمازیهای باشکوه بدون وی خسته کن و بی رونق بود. در مجالس موسیقی وی، شماره دختران بر مردان فزونی داشت، بانوان جوان و دوشیزگان فارغ از آواز دلپذیر و ملکوتی اش، به اینجهت او را دوست و احترام داشتند که هرگز بطرف کسی به چشم بد نگاه نمی کرد و به دنبال کسی نمی افتاد و با همه و خصوص به دختران به یک اندازه مهربان بود و تمام دوستان را آوازش را محترم می شمرد و برخورد صمیمانه و انسانی با ایشان داشت.

احمدظاهر هیچگاه دستخوش یأس و افسردگی و بیزاری از زندگی نمی شد، زندگی را دوست داشت و به آن عشق می ورزید و شور و اشتیاق انسان دوستی و وطن دوستی همیشه همراهیش بود و لحظه ای او را رها نمی ساخت. او میگفت: «انسانیکه بجز تن خود هرگز کسی را دوست نداشته باشد او یکی از احمقترین آدمهای جهان است، درایت و فهم و شعور او به اندازه یک حیوان وحشی است».

احمدظاهر قانون عشق و محبت و بخشایش بدیها را به همنوعان خود توصیه میکرد. تفکرات او چنین بود، یعنی امکان خیر و حقیقت را باور میکرد و عین حال تسلط شر و پلیدی و دروغ را در زندگی آشکارا مشاهده میکرد تا بتواند در این زندگی فعالانه شرکت کند. بنظر احمدظاهر هیچ کاری نیست که با شر و پلیدی و دروغ و نیرنگ الود نباشد. او میگفت: «هر کاری را که پیش میگرید و یا بهر اقدامیکه دست میزنید، شر و زشتی و فربیب و دروغ میخواهند شما را از انجام آن باز دارند، نالمید و متصرف نشوید، تحمل و فشار مسایل زندگی فوالعاده دشوار است، در مقابل سختی ها هرگز روحیه تسليم پذیری نداشته باشید و از زندگی عاقلانه و هوشمندانه لذت ببرید و استفاده کنید».

احمدظاهر! الگوی برای دوستداران و خاطرخواه هنر خود بود، او غالباً اغلب وقت خود را به موسیقی و مطالعه میگذراند، هر چه به دستش میرسید مطالعه میکرد. او در زندگی از بهترین وسایل شادمانیهای خود یعنی موسیقی و مطالعه و گذاراندن با فamil و با رفیق های صمیمی و همگاهی عزلت و تنها یی بھر و لذت میبرد که موجب طراوت و شادمانی وی میشود، او همیشه سرحال بود هرگز خشمگین و برافروخته بنتظر نمیرسید. وی بسرعت شهرت مییافت، مهربان و خوش منشر بود و چنانچه میگفتند فوق العاده جذاب و مهربان است.

احمدظاهر! در ایام تعطیل در خانه خویش از علاقه مندان طبقات مختلف که روز نزد وی میآمدند، پذیرایی میکرد، سر سفره رنگین و گوارای او همیشه سه چهار مهمان نشته بودند. او بندرت برای ملاقات اشخاص مهم از خانه خارج میشد. او خود پسند و مغروف نبود، برای او کاملاً یکسان بود که حکومت در باره اش چه میاندیشد، به تمام افتخارات جعلی و مقام ها میخندید. وی صادقانه وطنپرست و مردم پسند بود و از مردم پست و پلید نفرت داشت، با وجودان سر بلند و آرام زندگی میکرد و همیشه لبخند شوخ و مهرآمیز چهره اش را روشن میساخت. هر کلمه و هر عمل او مظہر نیروی بود که زندگی او به شمار میرفت اما زندگیکش، همچنانکه او به آن مینگریست، بعنوان زندگی جدگانه ای از عالم خلقت مفهومی نداشت و فقط بعنوان جزیی از آن کل که پیوسته وجود آنرا احسان میکرد مفهوم داشت. گفتار و کردارش چون بودی که از گل منشر میشود، بلاواسطه از وجودش تراویش میکرد. میدانست ارزش و معنی یک کلمه یا عملی را که بتوان آنرا مطالعه کرد، دریابد.

احمدظاهر! نظیر اشخاص مشهور دیگر بود که در کابل بدون آزاری کسی عمری میگذراند، او در اجتماع کابل محبوب همگان بود مگر از دل و جان آرزو نداشت که در وطن اش یک حکومتی سلطه داشته باشد که توسط یک کوടتای نظامی سرکار آمده بود. او بالحن تند و زننده ایی از حکومت انقاد میکرد و مشتاقانه در آرزوی اصلاح و آزادی جامعه بود، اما میدانست که آرمان هایش در افغانستان نیمه فیودالی امکان پذیر نیست.

احمدظاهر! سیاست را دوست داشت، روزانه مرتب اخبار شهری و اخبار سیاسی کشور را میخواند و حتی گاهی از دوستان و مردم اخبار تازه و جدید جویا میشد، همراهی دوستان در باره حوادث که ظاهراً تایید و خامت روز افزون اوضاع بود گفتگو میکرد، اما در هر گفتگو و اظهار نظر و انقاد از اوضاع سیاسی کاملاً آشکار بود. از عملکرد رژیم جدید آشکارا انقاد میکرد، عمل و اقدام شان را مانند عمل دزدان دریایی با کشتی اسیر شده در قبال مردم و وطن میدانست و میگفت: «آنها برخلاف میل و اراده مردم سیاست و حکومت میکنند و آینده وطن و مردم را به مخاطره بزرگی میاندازند». احمدظاهر! یک شب قبل از شهادت، ناگهان با اندیشه مرگ و زندگی یک سلسه خاطرات، دورترین و گرامیترین خاطرات در او پدیدار میگردد و بیاد آخرین وداع خود با عزیزان دوستداشتنی اش میافتد و نخستین ایام عشق و محبت صادقانه و لحظه های سعادت‌بخش را بیاد میآورد، دلش هم بحال خودش و هم بحال آنها سخت می‌سوزد از دوری و فraig آنها دلگرفته و تهییج میشود از منزل بیرون می‌آید و جلوی خانه بقدم زدن می‌پردازد. آن شب شبی تیره و غبار آلود میباشد، اشعه ماه از میان پرده غبار

بطرز اسرار آمیزی نفوذ میکند و میدرخشد. احمدظاهر! میاندیشد «بلی» همین صبا امکان دارد، همه چیز شاید برای من پایان یابد، شاید این خاطرات دیگر وجود نداشته باشد. حس پیش از وقوع برایش میگوید که بیشک، بزودی نچندان دور یک حادثه ای وحشت آور و هولناکی در زندگیش رخ خواهد داد و در عالم خیال میدید که بالآخره آن لحظات سعادت بخش که مدت‌ها او را احاطه کرده بود، دیگر

پیاپان رسیده .

هنوز همان ظلمت غبارآلود فضارا پرکرده بود، کس که او را می خواهد به چنگال دشمن خون خوار بی اندازد و فربیش بدهد، خاطر نشان میسازد جز دوستا و نزدیکان او محسوب میشود. حالت احمدظاهر شباهت به کسی داشت که در آستانه الهام و اشتیاق وصول است. او اعتقاد راسخ داشت که روز های انتهای برایش خیلی نزدیک است، ولی نمی دانست که این حادثه چگونه روی خواهد داد، اما در چهره اش هرگز هیچ گونه ترس و وحشت خوانده نشد و تاثیرات آن مانند بقایای غبار در آسمان صاف از چهره جوانش بزودی ناپدید گشت، در چشمها زیبا و ارغوانیش همان ترکیب ملاطفت و عظمت سحرانگیز و همان تاثیرات دوران جوانی به تمام معنی خوانده میشد. احمدظاهر در فردای همان روز به شهادت می رسد و به ابدیت می پیوندد. وی همیشه در دل دوستدارانش زنده و جاودان است.

نویسنده: داکتر لطیف عیاس